

Schoolondersteuningsprofiel de Keerkring (SO – VSO)

De Keerkring in Zoetermeer is een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerenden (ZML) van 4 - 18 jaar. De school heeft twee gebouwen. In het hoofdgebouw is het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) gehuisvest met leerlingen van 12 – 18/19 jaar. In het andere gebouw, op loopafstand van het hoofdgebouw, wordt Speciaal Onderwijs (SO) geboden aan leerlingen van 4-12 jaar. We zijn volop bezig met nieuwbouwplannen waarbij het SO en VSO op één locatie komen (realisatie augustus 2021). In de nieuwbouwplannen komt er een Kinderdienstencentrum (KDC) van Ipse de Bruggen bij de SO afdeling. Zo ontstaat straks een uniek Integraal Kind Centrum, waar kinderopvang, speciaal onderwijs, buitenschoolse opvang en zorg gecombineerd zijn.

Doel van het onderwijs op De Keerkring is om door opvoeding, vorming en ontwikkeling te streven naar een voor elke leerling maximale zelfstandigheid en minimale afhankelijkheid. Zo kan de leerling in zijn (latere) woon-, werk- en vrijetijdssituatie zo optimaal mogelijk geïntegreerd samenleven met anderen.

Per 1 januari 2019 is De Keerkring onderdeel van Stichting Resonans, een stichting die scholen heeft in Delft, Den Haag, Zoetermeer, Leiden en Noordwijk. Resonans wil de goede kwaliteit (per 13-12-2016 keurmerk Kwaliteitsnorm Speciaal Onderwijs) in ons speciaal onderwijs blijven garanderen onder het motto 'Samen beter, beter samen!'. De fusie van januari 2019 versterkt de strategische positie van onze scholen in de regio Zuid- Holland.

Beschrijving van de doelgroep: instroom, toelating en uitstroom

Doelgroep van De Keerkring zijn leerlingen die zeer moeilijk leren (ZML). Ook zeer moeilijk lerende leerlingen met een grote begeleidingsbehoefte (ZML/MG) behoren tot de doelgroep. Alle leerlingen van De Keerkring hebben een verstandelijke beperking (IQ<55). Leerlingen met het Syndroom van Down komen altijd in aanmerking voor een zml-indicatie. Veel leerlingen hebben naast hun verstandelijke beperking bijkomende problematiek, zoals bijvoorbeeld ASS, een hechtingsstoornis, epilepsie of concentratiebeperkingen.

De verschillen tussen de leerlingen zijn groot, bijvoorbeeld in communicatieve vaardigheden en de mate van zelfredzaamheid. Bij sommige leerlingen beperkt de belevingswereld zich tot de directe omgeving van huis en school, andere leerlingen hebben een bredere interesse die vergelijkbaar is met leeftijdsgenoten in het regulier onderwijs. Leerlingen van De Keerkring hebben in vergelijking met leerlingen in het regulier onderwijs een langzamer ontwikkelingsstempo en een ander ontwikkelingsverloop.

De meeste leerlingen van SO De Keerkring stromen in vanuit een kinderdagcentrum (KDC), medisch kinderdagverblijf (MKD) of een peuterspeelzaal. Op latere leeftijd stromen leerlingen soms in vanuit (speciaal) basisonderwijs en andere vormen van speciaal onderwijs.

In principe zijn alle leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring voor cluster 3 ZML of ZML/MG plaatsbaar op De Keerkring. Bij aanmelding wordt gekeken naar de onderwijsbehoefte van de leerling en naar de mogelijkheden van de school. Het kan voorkomen dat een leerling met een specifieke begeleidingsbehoefte gebaat is bij plaatsing op een gespecialiseerde school of instelling.

Is een leerling geplaatst, dan bepaalt de Commissie voor de Begeleiding (CvB) van de school het ontwikkelingsperspectief van de leerling. De CvB bestaat uit een lid van de schoolleiding, de intern

begeleider, de leerkracht(en) van de klas, de coördinatoren onderwijs, de gedragsdeskundige, de logopedist, de jeugdarts en de schoolmaatschappelijk werker van MEE.

Het voedingsgebied van De Keerkring is groot. Leerlingen zijn voornamelijk afkomstig uit Zoetermeer (ongeveer 80%), maar ook uit andere plaatsen. De grens van de regio wordt gevormd door de gemeenten Leiden, Alphen aan den Rijn, Gouda, Rotterdam, Delft en Den Haag.

Leerlingen van De Keerkring stromen uit naar belevingsgerichte of arbeidsmatige dagbesteding of regulier werk in het vrije bedrijf. Soms zijn er leerlingen die tussentijds uitstromen naar bijvoorbeeld het SBO. Incidenteel komt het voor dat leerlingen na het SO de overstap maken naar het PraktijkOnderwijs (PrO).

In sommige gevallen vertoont een leerling zodanig grensoverschrijdend gedrag dat hij een gevaar vormt voor zichzelf en/of de ander. Een leerling kan dan doorverwezen worden naar een dagactiviteitencentrum (voor pubers) of zorginstelling, of naar een andere SO/ VSO school waar meer expertise is van de leerlingsspecifieke problematiek.

Huidige populatie

Op 1 oktober 2017 volgden in totaal 147 leerlingen onderwijs op De Keerkring. Daarvan volgden 58 leerlingen onderwijs op de SO-afdeling en 89 leerlingen op de VSO-afdeling. Van deze leerlingen hebben op het SO 15 leerlingen de toelaatbaarheidsverklaring bekostiging hoog en op het VSO 13 leerlingen.

Onderwijs: aanbod en organisatie

De Keerkring biedt speciale ondersteuning aan leerlingen, die door hun beperking niet in staat zijn om deel te nemen aan het reguliere onderwijs. Dit gebeurt aan de hand van het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerling en de werkplannen die daaraan gerelateerd zijn. Naast de werkplannen wordt er indien nodig een individueel handelingsplan opgesteld. Een individueel handelingsplan geldt voor een vantevoren afgestemde periode waarna geëvalueerd wordt. Drie keer per schooljaar worden leerling-/groepsbesprekingen gehouden.

Binnen het SO zijn de jongste groepen voornamelijk samengesteld op basis van leeftijd en het niveau van hun sociaal- emotionele ontwikkeling. Daarna wordt gewerkt met parallelgroepen in verschillende leeftijdscategorieën overeenkomstig de leerroute. Bij de indeling van de leerlingen wordt rekening gehouden met de belevingswereld en met de sociaal emotionele ontwikkeling. De variëteit tussen het didactisch niveau en sociaal-emotionele ontwikkeling in de groepen is groot. Dit vereist een hoge mate van differentiering van het onderwijs.

Binnen het SO is ook een zogenoemde 'onderwijszorggroep'. Leerlingen in deze groep functioneren op een ernstig verstandelijk beperkt niveau en hebben een indicatie ZML-TLV3. Leerlingen in deze groep hebben gedurende de dag veel (individuele) begeleiding nodig om tot ontwikkeling te komen. De begeleiding is gericht op de bij het ontwikkelingsniveau behorende behoefte van nabijheid, zelfverzorging en het scheppen van voorwaarden voor cognitieve ontwikkeling. De aansturing en begeleiding zijn aangepast op het scheppen van een klimaat waarbij vanwege het ontbreken van adequate communicatie, naast duidelijkheid, structuur en veiligheid, de nadruk ligt op de ontwikkeling

van communicatie en de betekenisverlening van de nabije omgeving. Doel is dat deze leerlingen uiteindelijk instromen in de reguliere groepen. Leerlingen die van de onderwijszorggroep uitstromen zijn niet automatisch plaatsbaar in het VSO van De Keerkring.

De overige leerlingen met een hogere bekostiging zitten in de reguliere groepen en krijgen binnen die groep de noodzakelijke onderwijsondersteuning passend binnen de setting van de groep en de bekostiging.

Op het VSO wordt ook gewerkt met parallelgroepen overeenkomstig de leerroute. Bij de indeling van de groepen wordt rekening gehouden met de belevingswereld en de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Een aparte status heeft de groep wonen en dagbesteding. Hierin zitten leerlingen met een indicatie ZMLK-TLV3 in de leeftijd van 12 tot en met 18 jaar die ingedeeld zijn in leerroute 1 (soms leerroute 2a).

Op grond van het ontwikkelingsperspectief van de leerling zijn verschillende leerroutes mogelijk

- In leerroute 1a en 1b wordt voornamelijk gewerkt met de Plancius en Copernicus leerlijnen. In het VSO komen daar mogelijkheden van arbeidstraining en praktijklessen bij. De leerlingen stromen vanuit deze route meestal uit naar een belevingsgericht dagactiviteitencentrum.
- In leerroute 2a en 2b wordt gewerkt met ZML leerlijnen van het Centrum voor Educatieve Dienstverlening (CED). In het VSO komen daar de leerlijnen van de praktijkvakken bij. Binnen het VSO kunnen de leerlingen in deze leerroute praktijklessen volgen/stage lopen in het groen, de techniek, de horeca, de bediening, de schoonmaak en de winkel. Leerlingen stromen van deze route meestal uit richting arbeidsmatige dagbesteding.
- In leerroute 3 wordt gewerkt met ZML leerlijnen van het CED. In het VSO komen ook hier de verschillende praktijklessen bij. Leerlingen uit deze leerroute stromen soms tussentijds (of na het SO) uit naar SBO of Praktijkonderwijs. Als ze op de Keerkring voortgezet onderwijs blijven volgen, kunnen ze uitstromen naar begeleid werken, de sociale werkvoorziening of het vrije bedrijf.

De leerroutes zijn nog volop in ontwikkeling.

De gemiddelde groepsgrootte is 12 leerlingen. De onderwijszorggroep biedt onderwijs aan 5 tot 7 leerlingen. Afhankelijk van leeftijdscategorie, ondersteuningsbehoefte ten aanzien van zelfredzaamheid en ADL-vaardigheden en de verwachte instroom dat schooljaar, zijn de groepen in de onderbouw van het SO mogelijk wat kleiner (altijd ten minste 8 leerlingen) en in de bovenbouw van het SO wat groter, zodat de gemiddelde groepsgrootte 12 blijft. In de VSO-stamgroepen zitten 12 tot 16 leerlingen, de praktijkgroepen zijn wat kleiner.

Op de SO-afdeling krijgen de leerlingen met name les in de stamgroepen. In de stamgroepen leren de leerlingen waar mogelijk technisch- en begrijpend lezen. Het rekenonderwijs richt zich vooral op werkelijkheidsrekenen. Getalbegrip, omgaan met hoeveelheden en geld zijn belangrijke thema's. Op het VSO krijgen de leerlingen afwisselend dagen stamgroeponderwijs en praktijkonderwijs. Bij het ouder worden neemt stamgroeponderwijs af en praktijkonderwijs toe. Tijdens de laatste twee jaren van het VSO kunnen de leerlingen stage lopen. In het laatste jaar wordt dit de overgangsstage genoemd, naar vervolgvoorziening of arbeidsplaats.

Specifieke concepten/uitgangspunten die centraal staan in het onderwijs van De Keerkring zijn:

- Model Zelfstandig Werken. Dit model is een middel om te komen tot gedifferentieerd onderwijs en het bevordert de zelfstandigheid van leerlingen door te leren omgaan met uitgestelde aandacht, hoe moet je aan de slag gaan en wat moet je doen als je vastloopt. De leerkracht kan door dit model beter omgaan met verschillen tussen de leerlingen;

- Opbrengst- en Handelingsgericht Werken (OHGW); het personeel gaat uit van de positieve kanten en mogelijkheden van de leerling;
- Veilig pedagogisch klimaat. Voor de doelgroep is een veilig pedagogisch klimaat van groot belang. Het personeel besteedt veel aandacht aan de (gedrags)regels, structuur en sociale interactie;
- Afwisseling in het dagprogramma (in verband met beperkte concentratie);
- Ervaringsleren: leren door zien, proeven, ervaren, voordoen, nadoen, samendoen en zelfdoen.

Personeel en voorzieningen

Leerlingen van De Keerkring krijgen les van een leerkracht, een leraarondersteuner of een onderwijsassistent. De leraarondersteuner of onderwijsassistent is niet in alle klassen fulltime aanwezig.

Naast leerkrachten, leraarondersteuners en onderwijsassistenten is de volgende expertise aanwezig in het team van De Keerkring: een logopediste, een gedragsdeskundige, een vakleerkracht gymnastiek, een MG-begeleider, intern begeleiders, coördinatoren onderwijs en op het VSO vakdocenten praktijk en stagebegeleiders. Het maatschappelijk werk op de school wordt verzorgd vanuit stichting MEE.

Mensen zijn verschillend, leerlingen in het ZML-onderwijs dus ook. Voor personeel van De Keerkring is het daarom van groot belang dat ze zich kunnen aanpassen aan - en omgaan met die verschillen. Hiervoor hebben zij inzicht nodig in leerprocessen in het algemeen en in het leerproces van de individuele leerlingen. Voor het personeel van De Keerkring is het belangrijk dat ze affiniteit hebben met de doelgroep en een open blik hebben om mee te kunnen bewegen met de disharmonische ontwikkeling van de leerlingen. Verder is geduld en flexibiliteit van belang en is samenwerking met- en leren van collega's noodzakelijk.

De Keerkring heeft een brede doelgroep, dat vraagt om een hoge mate van deskundigheid van het team. Naast individuele scholing vormt teamscholing een nadrukkelijk onderdeel van de deskundigheidsbevordering.

Als de ondersteuning die de leerling nodig heeft niet geboden kan worden door het eigen personeel, maakt De Keerkring gebruik van externe ondersteuning. Bijvoorbeeld bij:

- Visio (expertisecentrum voor visuele beperkingen);
- Centrum voor Consultatie en Expertise (bij specifieke gedragsproblematiek);
- GGZ Rivierduinen (Centrum autisme/Kristal);
- Onderwijsbegeleidingsdiensten (voor didactische advisering bij specifieke problemen);
- De Banjaard (onderzoek en behandeling);
- Intermetzo (hechtingsproblematiek);
- Ipse de Bruggen, Middin;
- MEE;

In vergelijking met een reguliere school heeft De Keerkring een aantal extra voorzieningen:

- Op de VSO-locatie zijn verschillende praktijklokalen voor de praktijklessen (een horecakeuken, een tuinbouwkas, een lokaal voor houtbewerking en een lokaal arbeidstraining);
- Op de SO-locatie een snoezelruimte en een belevingsgerichte buitenruimte.

Daarnaast zijn er veel werkkamers voor onderwijsondersteunende medewerkers om met leerlingen apart te kunnen werken. In ieder lokaal is een digitaal schoolbord aanwezig en de VSO-afdeling beschikt over een eigen gymnastieklokaal. Op De Keerkring is een uitgebreide orthotheek aanwezig.

Betrokkenheid van de ouders

De Keerkring ziet de ouders als belangrijke gesprekspartner, ervaringsdeskundige en eindverantwoordelijke. Voor een juiste afstemming van pedagogisch handelen is regelmatig contact tussen de ouders en leerkracht belangrijk. Dat gebeurt op verschillende manieren:

- Ouders zijn betrokken bij het opstellen en evalueren van het OPP. Ze worden uitgenodigd voor thematische ouderavonden en voor tafeltjesavonden. Ouders kunnen dagelijks contact met de leerkracht/onderwijsassistent hebben middels o.a. de klassenmail of Parro, de communicatieapp van het leerlingvolgsysteem ParnasSys.
- Op het SO gaat de leerkracht op huisbezoek bij de ouders van de leerlingen die nieuw in hun groep komen.
- In geval van extra zorg aan een leerling worden een actieve inbreng van de ouders in de CvB gevraagd.

Via Parro, nieuwsbrieven, de website en de schoolgids worden ouders op de hoogte gehouden van wat er speelt in de school. De ouders vullen tweejaarlijks het oudertevredenheids-onderzoek in. Ouders kunnen zitting nemen in de ouderraad of de MR. De ouderraad betreft ook de andere ouders bij activiteiten en feesten. Op het VSO worden door ouders koffie-informatieochtenden gehouden.

Toekomst

De ambitie van De Keerkring is het blijvend bieden van zo kwalitatief hoogwaardig mogelijk onderwijs voor alle zeer moeilijk lerende leerlingen in Zoetermeer en omstreken.

Contactinformatie

Adres VSO: Chaplinstrook 2-6
2726 SK Zoetermeer
079 – 3410536

Adres SO: César Franckrode 66 - 68
2717 BG Zoetermeer
079 - 3238589

Website: <http://www.keerkring.net>

E-mailadres: so@keerkring.net of vso@keerkring.net